

NATUURWEETJE!

Kristel Keppens

Duindoorn



© PETER DE DAUW

Niets beter om eens heerlijk uit te blazen dan een flinke winterwandeling aan zee! Zowel in de Zwinbosjes aan de Oostkust als in de Westhoek kun je niet naast de grijsachtige struiken van duindoorn kijken, met de in de winter verblekende oranje bessen. Maar niet alle duindoornstruiken dragen bessen. De plant is immers tweehuizig. Dat betekent dat er mannelijke en vrouwelijke struiken zijn. Alleen de vrouwelijke dragen bessen en die oranje bolletjes zijn echte vitamine C-bommetjes. Ik hoorde eens een dame de besjes tellen die ze at. Ze beweerde dat elk besje voor drie sinaasappels telde. Er zit meer vitamine C in deze besjes dan in sinaasappels. Dat is zo, maar het gaat wel om de vergelijking van hetzelfde gewicht en niet om het aantal stuks. Als je dapper genoeg bent om de doornen te weerstaan, kun je een flinke portie plukken en daar een heerlijke siroop of gelei van brouwen.

De mens is niet de enige die de kwaliteiten van de besjes apprecieert, ook bessenetende vogels zijn er dol op. In de winter gaan de bessen echter gisten. Zie je dan kramsvogels, lijsters of spreuwen die zich een beetje dronken gedragen, dan komen ze beslist uit het duindoorncafé.

Maar opgelet bij het plukken! Duindoornstruiken zijn soms begroeid met heggenrank. Die eveneens tweehuizige plant kan struiken en bomen volledig overwoekeren. Heggenrank produceert echter giftige bessen. Een oudere kustbewoner vertelde me dat de lokale bevolking tijdens de oorlog duindoornbesjes moest plukken voor de Duitsers. 'Per vergissing' belandden in de emmers dan ook wat bessen van de heggenrank.

De wortels van duindoorn vormen ondergrondse uitlopers. Daarom zie je vaak grote groepen met alleen vrouwelijke of alleen mannelijke struiken. Op de wortels kun je, net als bij klaver, kleine uitstulpingen zien die gevormd worden door wortelknolletjesbacteriën. De planten kunnen zelf geen stikstof uit de lucht halen en dat doen die bacteriën voor hen. Dankzij die samenwerking kan de duindoorn ook op stikstofarme bodem goed groeien.

